

Cwestiynau ac atebion ynglŷn â'n canllawiau ar y we

Cynnwys:

- Pam mae fformat y canllawiau wedi newid o PDF?
- Sut y gallaf gael gafael ar y canllawiau?
- Sut y gallaf lywio drwy'r canllawiau?
- Ble mae'r adnoddau cysylltiedig?
- Ble mae'r cyfeiriadau cyfreithiol?
- Sut y gallaf chwilio drwy'r canllawiau?
- A allaf argraffu'r canllawiau?
- A allaf rannu dolenni i'r canllawiau?
- Sut y byddaf yn gwybod pan fydd y canllawiau wedi cael eu diweddarau?
- Beth os bydd angen help arnaf i?

Pam mae fformat y canllawiau wedi newid o PDF?

Mae'n bwysig y gall pawb gael gafael ar ein canllawiau. Mae gennym ofyniad cyfreithiol i sicrhau bod ein gwefan yn hygyrch, o dan Reoliadau Hygyrchedd Cyrff Sector Cyhoeddus (Gwefannau ac Apiau ar gyfer Dyfeisiau Symudol) 2018. Mae Swyddfa Digidol a Data Ganolog y Llywodraeth yn sicrhau y cydymffurfir â'r rheoliadau hyn, ac yn darparu canllawiau er mwyn deall y gofynion.

Mae ein gwefan yn cydymffurfio â safon 2.1 AA Canllawiau Hygyrchedd Cynnwys Gwe (WCAG), sy'n golygu y gall y rhai ag anghenion mynediad (megis y rhai ag amhariad ar y golwg) ddefnyddio swyddogaethau cynwysedig neu dechnoleg gynorthwyol i gael gafael ar y wybodaeth sydd ei hangen arnynt. Mae ein Datganiad Hygyrchedd yn cynnwys rhagor o wybodaeth am hyn.

Er mwyn sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'r safonau hygyrchedd, rydym wedi rhoi'r gorau i ddefnyddio'r fformat PDF ac rydym yn gweithio tuag at gyflwyno'r holl ganllawiau ar ffurf ar y we, yn unol ag arferion modern a thechnoleg sy'n datblygu.

Yn ogystal â'n helpu i sicrhau ein bod yn parhau i gydymffurfio â'r safonau hygyrchedd, nod y dull gweithredu hwn yw gwneud y canllawiau yn haws eu llywio a'u defnyddio.

Manteision allweddol cyflwyno canllawiau ar ffurf ar y we

- Drwy ddarllen y canllawiau ar y wefan yn hytrach na chadw neu argraffu dogfennau PDF, gallwch sicrhau eich bod bob amser yn ymwybodol o'r canllawiau a'r gofynion deddfwriaethol diweddaraf a mwyaf cywir.
- Gallwch anfon dolenni i rannau penodol o'r canllawiau drwy e-bost pan fydd gan bobl gwestiynau.
- Gellir defnyddio'r cyfleuster chwilio yn adran canllawiau'r wefan i helpu i ddod o hyd i atebion i gwestiynau penodol.

- Gall ein cynnwys fod yn llai ailadroddus oherwydd gallwn ddefnyddio dolenni i adrannau perthnasol yn hytrach nag ailadrodd testun mewn sawl lle, sy'n golygu y bydd llai o ganllawiau i'w darllen a llywio drwyddynt.
- Bydd y Comisiwn yn gallu diweddarau pob fersiwn o'r canllawiau (h.y. ar gyfer gwahanol fathau o etholiadau) yn gyflymach ac yn fwy effeithlon pan fydd angen gwneud newid, sy'n golygu y bydd y canllawiau yn gyfredol er mwyn cefnogi is-etholiadau o unrhyw fath yn hytrach na chael eu diweddarau ar gyfer etholiadau a drefnwyd yn unig.
- Gellir hidlo'r canllawiau yn ôl lleoliad, sy'n golygu y gallwch ddarllen cynnwys sy'n berthnasol i'ch ardal chi yn unig sydd, eto, yn golygu bod llai o ganllawiau i'w darllen a'u llywio.

Sut y gallaf gael gafael ar y canllawiau?

Mae'r dudalen lanio ar gyfer ein canllawiau yn eich galluogi i ddewis y math o ganllawiau yr hoffech gael gafael arnynt:

Y Comisiwn Etholiadol

English

Amdanom ni | Ein canllawiau | Pleidleisio ac etholiadau | Ymchwil, adroddiadau a data | Cofrestru a rheoleiddio gwleidyddol | Newyddion a safbwyntiau | Adnoddau

---

Ein canllawiau

Rydym yn darparu canllawiau ynghylch y broses o gynnal etholiadau, sefyll fel ymgeisydd, ac ymgyrchu mewn etholiad.

Gweinyddwr Etholiadol	Ymgyrchwyr
Ymgeisydd neu asiant	Unigolion a sefydliadau eraill a reoleiddir
Plaid wleidyddol	Pwynt Cyswllt Unigol

Os byddwch yn dewis 'Gweinyddwr Etholiadau', o'r man hwn byddwch yna'n gallu dewis y canllawiau craidd sydd eu hangen arnoch:

Y Comisiwn Etholiadol

English

Amdanom ni | Ein canllawiau | Pleidleisio ac etholiadau | Ymchwil, adroddiadau a data | Cofrestru a rheoleiddio gwleidyddol | Newyddion a safbwyntiau | Adnoddau

---

Gweinyddwr Etholiadol

Rhannu'r dudalen hon:

[Cartref](#) > [Ein canllawiau](#) >

Canllawiau i Swyddogion Canlyniadau

Canllawiau ac adnoddau ar gyfer cynnal etholiadau a referenda.

[Nosaf](#) →

Canllawiau i Swyddogion Cofrestru Etholiadol

Canllawiau ac adnoddau ar gyfer cynnal gwasanaethau cofrestru etholiadol at' canfasiad.

[Nosaf](#) →

Unwaith y byddwch wedi cael gafael ar y canllawiau craidd sydd eu hangen arnoch, gallwch ddefnyddio'r hidlyddion i ddod o hyd i'r canllawiau penodol sydd eu hangen arnoch.

Canllawiau i Swyddogion Cofrestru Etholiadol

Mae fersiynau gwahanol o'r canllawiau ar gael ar gyfer Swyddogion Cofrestru Etholiadol yng Nghymru, Lloegr a'r Alban er mwyn adlewyrchu'r gwahaniaethau mewn etholfraint.

Canllawiau i Swyddogion Canlyniadau

Mae fersiynau ar wahân o'r canllawiau i Swyddogion Canlyniadau er mwyn adlewyrchu pob math o etholiad i'w weinyddu (gan gynnwys canllawiau cyfun pan fydd etholiadau cyfun wedi'u trefnu).

Canllawiau eraill i weinyddwyr etholiadau

Rydym hefyd wedi llunio canllawiau ar ystod o bynciau allweddol eraill ar y ffurf hon, gan gynnwys cymorth i bleidleisio ar gyfer pleidleiswyr anabl, adolygiadau o ddsbarthiadau etholiadol a diogelu data.

Canllawiau i ymgeiswyr ac asiantiaid

Mae fersiynau ar wahân o'r canllawiau i ymgeiswyr ac asiantiaid er mwyn adlewyrchu pob math o etholiad.

Rydym yn dal i weithio ar symud ein holl ganllawiau presennol i'r ffurf ar y we a byddwn yn rhoi gwybod i ddefnyddwyr drwy Fwletin Gweinyddu Etholiadau pan fydd y broses hon wedi'i chwblhau. Yn y cyfamser, gellir cael gafael ar weddill y canllawiau i Swyddogion Canlyniadau ac ymgeiswyr ac asiantiaid yn is i lawr ar bob un o'r tudalennau glanio perthnasol hynny yn y ffurf PDF bresennol.

Sut y gallaf lywio drwy'r canllawiau?

Unwaith y byddwch yn y canllawiau rydych wedi'u dewis, bydd coeden lywio ar ochr dde'r dudalen yn dangos y prif adrannau yn y canllawiau hynny, yn debyg i'r rhannau a oedd yn y ffurf PDF yn flaenorol.

Er mwyn gweld adran benodol o'r canllawiau, cliciwch ar y pennawd yn y goeden lywio.

Pan fyddwch yn clicio ar bob pennawd, bydd y testun yn ymddangos wedi'i danlinellu, gan ddangos ble rydych yn y canllawiau. Yn yr enghraifft isod, rydych yn yr adran Paru Data Cenedlaethol. Gallwch weld bod y pennawd yn y goeden lywio wedi'i danlinellu a bod y testun yng nghanol y dudalen we yn cyfateb i'r pennawd hwnnw.

Ar gyfer yr adran hon, mae'r canllawiau wedi'u rhannu i gyfateb i bob un o'r tasgau cysylltiedig. Mae gan bob tasg ei phennawd ei hun ac mae'r penawdau hyn wedi'u

mewnoli a'u trefnu o dan brif bennawd yr adran o'r canllawiau y maent yn berthnasol iddo, fel y gwelwch yn yr enghraifft isod.

Beth yw'r cam paru data cenedlaethol?

Bob blynyddyn, cyn cynnal y canfasiad blynyddol, rhaid i chi ddatgelu data i Weinidog Adran Lefelu i Fyny, Tai a Chymunedau fel rhan o ymarfer paru data cenedlaethol a elwir yn gam paru data cenedlaethol.^[1]

Mae'r cam paru data cenedlaethol yn cynnwys gwirio gwybodaeth am etholwyr presennol ar eich cofrestr - eu henw, cyfeiriad gan gynnwys yr UPRN lle mae'n gymwys a, lle y bo'n hysbys, ddyddiad geni, yn erbyn data sydd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP).

Diben yr ymarfer yw eich helpu i nodi eiddo lle gall y preswylwyr fod wedi newid. Yna dylai'r wybodaeth hon gael ei defnyddio i bennu'r llwybr y byddwch yn ei ddilyn i ganfasio pob eiddo.

1. Rheoliad 32ZBB, Rheoliadau Cynrychiolaeth y Bobl (Cymru a Lloegr) 2001

Cyflawni'r canfasio blynyddol - Cymru

- Datblygu cynlluniau ar gyfer y canfasiad blynyddol
- Paru data ar gyfer y canfasiad blynyddol**
- [Beth yw'r cam paru data cenedlaethol?](#)
- [Pa ddata y mae angen i mi eu hanfon?](#)
- [Pwy na fydd wedi'i gynnwys yn y cam paru data cenedlaethol?](#)
- [A ddylai ychwanegiadau diweddar gael eu gadael allan o'r cam paru data cenedlaethol?](#)

Gallwch lywio drwy'r canllawiau, naill ai drwy glicio ar bob un o benawdau'r adrannau a'r penawdau tasgau cysylltiedig oddi tanynt yn eu tro, neu drwy sgrolio i waelod y dudalen a chlicio ar y saeth i'r chwith neu i'r dde a fydd yn mynd â chi i'r dudalen nesaf neu'r dudalen flaenorol yn y canllawiau, fel y dangosir yn yr enghraifft isod.

Diweddarwyd ddiwethaf: 16 Mawrth 2022

Paru data ar gyfer y canfasiad blynyddol

Pa ddata y mae angen i mi eu hanfon?

nata?

Defnyddio canlyniadau paru data cenedlaethol a lleol

Prosesu gwybodaeth mewn cysylltiad â pharu data

Dyrannu eiddo i lwybrau canfasio

Ble mae'r adnoddau cysylltiedig?

Bydd rhai o'r adnoddau a ddarparwn yn ymddangos ym mhob adran berthnasol o'r canllawiau. Er enghraifft, bydd dolen i'n hadnodd diogelu data yn ymddangos ar bob tudalen we ar gyfer yr adran o'r canllawiau y mae'n ymddangos ynddi.

Mae ein hadnodd diogelu data isod yn rhoi canllawiau mewn perthynas â hysbysiadau preifatrwydd, ynghyd â chyngor ar eich rôl fel rheolydd data a rhestr wirio er mwyn helpu i lywio cynnwys cytundebau rhannu data.

Adnodd diogelu data i Swyddogion Cofrestru Etholiadol a Swyddogion Canlyniadau

Pwy na fydd wedi'i gynnwys yn y cam paru data cenedlaethol?

A ddylai ychwanegiadau diweddar gael eu gadael allan o'r cam paru data cenedlaethol?

Bydd dolenni i adnoddau eraill ar gael ar dudalen adnoddau ar wahân a fydd yn ymddangos ar ddiwedd pob pennod ac ar ddiwedd y goeden lywio hefyd.

Asiantiaid

Mae'r adran hon o'r canllawiau'n ymdrin â phenodi asiantiaid etholiad, y gofyniad i hysbysu'r cyhoedd am benodiad asiantiaid etholiad a sut y gellir dirymu penodiad.

Mae hefyd yn cynnwys canllawiau ar benodi asiantiaid i fynychu achlysuron agor pleidleisiau post, gorsafodded pleidleisio ar broses dilysu a chyfrif, a gwybodaeth am y gofynion o ran cyfrinachedd ac ymddygiad yn ystod y digwyddiadau etholiadol allweddol hyn.

Diweddarwyd ddiwethaf: 19 Rhagfyr 2023

Adnoddau ar gyfer Swyddogion Canlyniadau (Gweithredol) - Enwebiadau

Penodi asiant etholiad

Canllawiau i Swyddogion Canlyniadau (Gweithredol) ar weinyddu etholiad Senedd y DU ym Mhrydain Fawr

- Swyddog Canlyniadau a Swyddog Canlyniadau (Gweithredol) *
- Cynllunio ar gyfer yr etholiad *
- Deunyddiau i bleidleiswyr *
- Dechrau amserlen yr etholiad *
- Enwebiadau *

Asiantiaid *

Penodi asiant etholiad *

Asiantiaid Pleidleisio drwy'r Post, Pleidleisio a Chyfrif *

Adnoddau ar gyfer Swyddogion Canlyniadau (Gweithredol) - Asiantiaid

Ble mae'r cyfeiriadau cyfreithiol?

Pan fydd canllawiau yn seiliedig ar ofynion deddfwriaethol, caiff hyn ei nodi gan rif cyfeirnod ôl-nodyn a fydd yn ymddangos wrth ymyl y testun fel yn yr enghraifft isod.

Yna, bydd y cyfeiriadau cyfreithiol yn ymddangos fel ôl-nodiadau ar waelod pob adran o'r canllawiau. Os byddwch yn clicio ar y rhif cyfeirnod yn y testun, bydd yn mynd â chi yn awtomatig i'r cyfeiriad cyfreithiol perthnasol ar waelod y dudalen.

Gellir canfasio eiddo gan ddefnyddio Llwybr 1 dan yr amgylchiadau canlynol: ^{L11}

- Rydych wedi eich bodloni nad oes angen gwneud unrhyw newidiadau yn yr eiddo hwnnw ac nid oes gennych unrhyw reswm dros gredu bod angen ychwanegu unrhyw etholwyr ychwanegol
- Rydych wedi cynnal proses paru data leol i gadarnhau statws yr eiddo fel un gwag neu ddi-rym.

← 1. Rheoliad 32ZBA(4) a Rheoliad 32ZBE(1) Rheoliadau Cynrychiolaeth y Bobl (Cymru a Lloegr) 2001

Sut y gallaf chwilio drwy'r canllawiau?

Rydym yn argymhell yn gryf eich bod ond yn defnyddio'r cyfleuster chwilio o fewn adran canllawiau'r wefan yn hytrach na defnyddio peiriannau chwilio eraill neu gyfleuster chwilio ehangach y Comisiwn – mae prosiect i ystyried cyfleuster chwilio ehangach y wefan yn mynd rhagddo ar hyn o bryd.

Mae'r cyfleuster chwilio am ganllawiau yn eich galluogi i ddod o hyd i wybodaeth am bwnc penodol o fewn y canllawiau drwy ddefnyddio'r opsiwn i chwilio am allweddair.

Y
Comisiwn
Etholiadol

English

Amdanom
ni

Ein
canllawiau

Pleidleisio ac
etholiadau

Ymchwil, adroddiadau
a data

Cofrestru a rheoleiddio
gwleidyddol

Newyddion a
safbwyntiau

Adnoddau

Canllawiau: Swyddogion Cofrestru Etholiadol

Defnyddiwch yr hidlyddion 'Ble ydw i' a 'Canllawiau ar' i weld dolenni i'r canllawiau sydd eu hangen arnoch.

Cliciwch ar y pwnc rydych yn chwilio amdano i weld yr holl ganllawiau ar y pwnc hwnnw.

Gallwch hefyd ddefnyddio'r opsiwn i chwilio am allweddair i'ch helpu i ddod o hyd i dudalennau penodol mewn canllawiau.

Ble ydw i

Canllawiau ar

Chwilio'r canllawiau

Hidlo yn ôl lleoliad

Hidlo yn ôl oanllaw ar...

Chwilio'r oanllawiau

Clirio pob hidlydd

I gael y canlyniadau gorau, dylech hefyd ddefnyddio'r hidlyddion 'Ble ydw i' a 'Canllawiau ar' ac yna

teipiwch air neu ymadrodd cyffredin a chliciwch ar yr eicon chwyddwydr.

Byddwch yn gweld rhestr o ganlyniadau y gallwch glicio arnynt, sydd wedi'u blaenoriaethu yn ôl y cynnwys mwyaf perthnasol.

Bydd nifer yr opsiynau a fydd yn ymddangos yn dibynnu ar natur eich chwiliad a pha mor benodol yw'r term rydych wedi chwilio amdano.

Os bydd angen, gallwch greu fersiwn PDF o'r canllawiau a chwilio drwyddi o hyd. I wneud hyn, defnyddiwch yr opsiwn 'Argraffu canllaw llawn' a dewiswch yr opsiwn i gadw fel PDF yn hytrach nag argraffu. Mae hyn yn eich galluogi i gadw canllawiau fel PDF yn y lleoliad o'ch dewis, sy'n golygu y gallwch chwilio drwy'r PDF gan ddefnyddio'r dull blaenorol os byddwch yn dewis gwneud hynny.

A allaf argraffu'r canllawiau?

Gallwch. Drwy glicio ar y ddolen 'Argraffu canllaw llawn' gallwch argraffu'r canllawiau yn eu cyfanrwydd. Gallwch hefyd ddewis argraffu tudalen benodol drwy glicio ar yr eicon argraffydd (fel y dangosir isod) ar bob tudalen o'r canllawiau.

Cofiwch edrych ar y fersiwn o'r canllawiau ar y we bob amser wrth gyfeirio at gopiâu wedi'u hargraffu er mwyn sicrhau eich bod yn defnyddio'r fersiwn ddiweddaraf o'r canllawiau bob amser.

A allaf rannu dolenni i'r canllawiau?

Gallwch. Mae pob tudalen o'r canllawiau ar wahân, felly gallwch rannu dolen i unrhyw dudalen o'ch dewis. Os byddwch yn clicio ar yr eicon 'e-bost' byddwch yn gallu rhannu dolen yn uniongyrchol o'r wefan ei hun.

Sut y byddaf yn gwybod pan fydd y canllawiau wedi cael eu diweddarau?

Pan gaiff newidiadau sylweddol eu gwneud i'r canllawiau, byddwn yn cyhoeddi hyn yn ein Bwletin Gweinyddu Etholiadau. Caiff y diweddariadau hyn eu crynhoi mewn cofnod o newidiadau hefyd y gellir dod o hyd iddo ar y dudalen lanio ar gyfer pob casgliad o ganllawiau. Hefyd, mae bwch ar waelod pob tudalen sy'n dangos pryd y diweddarwyd y dudalen honno ddiwethaf, felly byddwch yn gwybod os bydd y canllawiau wedi cael eu diweddarau ers y tro diwethaf i chi edrych arnynt.

Diweddarwyd ddiwethaf: 21 Mawrth 2022

Beth os bydd angen help arnaf i?

Os bydd gennych unrhyw ymholiadau neu bryderon, neu os bydd angen cymorth pellach arnoch, defnyddiwch y manylion cyswllt isod:

- **Yng Nghymru** gwytodaeth@comisiwnetholiadol.org.uk
- **Yn Lloegr** infoengland@electoralcommission.org.uk
- **Yn yr Alban** infoscotland@electoralcommission.org.uk